

Wrocław, 15 lutego 2022 roku

WK.WR.40.41.2021.405

Pan
Włodzimierz Chlebosz
Wójt Gminy Czernica

ul. Kolejowa 3
55-003 Czernica

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 2137 ze zm.) przeprowadziła, w okresie od 23 listopada 2021 r. do 31 stycznia 2022 r., kompleksową kontrolę gospodarki finansowej Gminy Czernica. Zakres badanych zagadnień, okres objęty kontrolą oraz ustalenia przedstawiono szczegółowo w protokole kontroli, podpisanym 31 stycznia 2022 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce.

Pozytywnie należy ocenić gotowość do współpracy z kontrolującymi pracownikami Urzędu Gminy, którzy przygotowywali materiały do kontroli i udzielali niezbędnych wyjaśnień.

Stwierdzone w wyniku kontroli nieprawidłowości i uchybienia wystąpiły w szczególności w zakresie niżej wskazanych zagadnień:

Księgowość i sprawozdawczość

Stwierdzono 18 przypadków prowadzenia do konta 201/01 „Zobowiązania wobec dostawców” więcej niż jednego konta analitycznego dla danego kontrahenta oraz występowanie kont analitycznych nie pozwalających jednoznacznie zidentyfikować kontrahentów, których dotyczą. Powyższe było niezgodne z zasadami określonymi w planie kont Urzędu stanowiącym załącznik nr 1 zarządzenia Wójta nr 0050.29.2016 z 8 marca 2016 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości Urzędu Gminy Czernica (ze zm.) oraz zarządzenia Wójta nr 0050.142.2018 z 31 grudnia 2018 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości Urzędu Gminy Czernica (ze zm.). Zgodnie z przyjętymi zasadami ewidencja szczegółowa do konta 201 powinna być prowadzona według podziałek klasyfikacji budżetowej oraz zapewnić możliwość ustalenia należności i zobowiązań krajowych i zagranicznych według poszczególnych kontrahentów (ewidencja szczegółowa o strukturze 201/xx według kontrahentów).

W toku inwentaryzacji majątku przeprowadzonej na podstawie Zarządzenia Wójta 0050.112.2018 z 1 października 2018 r. metodą spisu z natury zinwentaryzowano powierzone kontrahentom własne składniki aktywów oraz środki trwałe, do których dostęp jest znacznie

utrudniony. Powyższe było niezgodne z postanowieniami art. 26 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2018 r. poz. 395 ze zm., Dz.U. z 2019 r. poz. 351 ze zm., Dz.U. z 2021 r. poz. 217 ze zm.), stosownie do których powierzone kontrahentom własne składniki aktywów inwentaryzuje się drogą uzyskania od kontrahentów potwierdzeń prawidłowości wykazanego w księgach rachunkowych jednostki stanu tych aktywów oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic. W przypadku środków trwałych, do których dostęp jest znacznie utrudniony inwentaryzacja dokonywana jest drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacją wartości tych składników.

W protokole z 15 stycznia 2019 r. z inwentaryzacji przeprowadzonej wg stanu na 30 września 2018 r.:

- środków trwałych (konto 011) wskazano niedobory w wysokości 227.664,31 zł, tymczasem w urządzeniach księgowych ujęto niedobory w kwocie 153.421,50 zł (różnica 74.242,81 zł);
- pozostałych środków trwałych (konto 013) wskazano niedobory na kwotę 13.493,24 zł, tymczasem w urządzeniach księgowych ujęto niedobory w kwocie 10.966,82 zł (różnica 2.526,42 zł).

Ujęcie w ewidencji księgowej niedoborów pozostałych środków trwałych w kwocie 10.966,82 zł zaksięgowano pod datą 2 stycznia 2019 r., natomiast niedobór w kwocie 2.526,42 zł ujęto w urządzeniach księgowych dopiero w trakcie kontroli pod datą 31 stycznia 2021 r. W przypadku niezaksięgowanych niedoborów środków trwałych w kwocie 74.242,81 zł dopiero w trakcie kontroli dokonano analizy ustaleń Komisji Inwentaryzacyjnej, w wyniku której ustalono, że niedobory w kwocie 66.273,77 zł stanowią różnice pozorne, a niedobory w kwocie 7.969,04 zł wyksięgowano pod datą 31 grudnia 2021 r. Powyższe świadczy o nieprzestrzeganiu postanowień art. 27 powołanej ustawy o rachunkowości.

Dochody budżetowe

W przypadku dwóch (spośród dziesięciu objętych kontrolą) dłużników posiadających największe zadłużenie z tyt. podatków Organ podatkowy wystawiał upomnienia w okresach dłuższych niż określone w przyjętych zasadach dotyczących windykacji należności, określonych w rozdziale X § 18 ust. 1 pkt 1 Instrukcji w sprawie ewidencji i poboru podatków i opłat wprowadzonej zarządzeniem Wójta nr 0050.114.2018 r. z 10 października 2018 r. (opóźnienia w zapłacie wyniosły od 376 do 1.160 dni po ustawowym terminie zapłaty podatku).

W wyniku przeprowadzonej kontroli podatkowej w trybie art. 281 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2017 r. poz. 201 ze zm., Dz.U. z 2018 r. poz. 800 ze zm., Dz.U. z 2019 r. poz. 900 ze zm. Dz.U. z 2020 r. poz. 1325 ze zm., Dz.U. z 2021 r. poz. 1540 ze zm.), nie ustalono stanu faktycznego dotyczącego likwidacji spółki (dłużnika będącego zagraniczną osobą prawną zarejestrowaną w Wielkiej Brytanii), która została rozwiązana i wykreślona z rejestru spółek handlowych prowadzonego w Wielkiej Brytanii 13 sierpnia 2019 r. oraz zwrotu przez właściwy Urząd Skarbowy tytułów wykonawczych z powodu braku numeru NIP podatnika. Pomimo powyższego

przedstawiciele spółki (osoby fizyczne zamieszkałe na terenie Gminy) dokumentowali w latach 2019-2021 odbiór decyzji określających wysokość zobowiązania podatkowego posługując się pieczęcią nieistniejącego podmiotu. Stosownie do postanowień art. 281 § 2 Ordynacji celem kontroli podatkowej jest sprawdzenie, czy kontrolowani wywiązują się z obowiązków wynikających z przepisów prawa podatkowego. W dniu 13 stycznia 2022 r., po ujawnieniu w trakcie kontroli opisanego powyżej stanu faktycznego, na podstawie art. 119 g § 2 ustawy Ordynacja podatkowa Wójt przesłał wniosek nr F.3120.3.2.2022 w sprawie wszczęcia postępowania w sprawie unikania opodatkowania w podatku od nieruchomości do Krajowej Administracji Skarbowej.

Wydatki budżetowe

Dotacja udzielona Gminnemu Stowarzyszeniu LZS w Czernicy, realizującemu zadanie pn. „Spotkania z piłką nożną”, na podstawie umowy nr MTP.032.23.2019.BP z 12 lutego 2019 r. w trybie ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2018 r. poz. 450 ze zm., Dz.U. z 2019 r. poz. 688 ze zm., Dz.U. z 2020 r. poz. 1057 ze zm.) została uznana za prawidłowo wykorzystaną i rozliczoną, pomimo że w pozycji „usługa transportowa” sprawozdania końcowego wykazano kwotę 8.400 zł, która przekraczała o 1.500 zł kwotę kosztu tego zadania powiększoną o dopuszczalne zwiększenie o maksymalnie 15 % wartości ofertowej. Zgodnie z § 5 przedmiotowej umowy: „jeżeli suma wydatków finansowych z dotacji w danej kategorii kosztów wykazana w sprawozdaniu z realizacji zadania publicznego nie jest równa sumie kosztów określonej w umowie, to uznaje się ją za zgodną z umową, jeżeli nie nastąpiło zwiększenie tej sumy wydatków o więcej niż 15%”. Powyższe świadczyło o niezachowaniu należytej staranności przy dokonywaniu kontroli i oceny realizacji zadań publicznych, o której stanowi art. 17 pkt 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W trakcie kontroli wszczęto postępowanie wyjaśniające w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami ww. zakresie.

W przypadku umów na wykonanie prac przy zabytkach (dot. umów o nr: MTP.032.66.2020.KW oraz MTP.032.67.2020.AR zawartych 11 września 2020 r.) dotacje w kwotach odpowiednio 50.000 zł i 30.000 zł zostały przelane na rachunek bankowy beneficjentów z opóźnieniem wynoszącym 4 dni, co naruszało postanowienia art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 869 ze zm., Dz.U. z 2021 r. poz. 305 ze zm.).

Gospodarka mieniem

W ogłoszeniach dotyczących sprzedaży nieruchomości gruntowych w trybie przetargów nieograniczonych wskazano termin wniesienia wadium na jeden dzień przed przetargiem (dot. wszystkich dziewięciu objętych kontrolą transakcjach sprzedaży). Było to niezgodne z § 4 ust. 6 rozporządzenia z 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz.U. z 2014 r. poz. 1490 ze zm.).

Informacje w sprawie rozstrzygnięcia przetargów na sprzedaż dwóch nieruchomości zostały podane do publicznej wiadomości po 1 i 3 dniach od dnia ogłoszenia wyniku przetargu, tymczasem z § 12 ust. 1 powołanego rozporządzenia w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości wynikało, że informację o wyniku przetargu podaje się do publicznej wiadomości po upływie terminu wyznaczonego na zaskarżenie przez uczestników przetargu czynności związanych z przeprowadzeniem przetargu, który stosownie do art. 40 ust. 5 ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2017 r. poz 121 ze zm., Dz.U. z 2018 r. poz. 2204 ze zm., Dz.U. z 2020 r. poz. 65 ze zm., Dz.U. z 2020 r. poz. 1990 ze zm.) wynosi 7 dni od dnia ogłoszenia wyniku przetargu.

We wszystkich czterech objętych kontrolą przypadkach sprzedaży nieruchomości w trybie przetargów ustnych nieograniczonych (w 7 ogłoszeniach) ustalono kwotowo wysokość postąpień wyższą niż 1% ceny wywoławczej, uniemożliwiając uczestnikom przetargów decydowania o ich wysokości. Ponadto w jednym z ogłoszeń ustalono kwotowo wysokość postąpienia niższą niż 1% ceny wywoławczej. Z postanowień § 14 ust. 3 powołanego rozporządzenia w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości wynika, że o wysokości postąpienia decydują uczestnicy przetargu, z tym że postąpienie nie może wynosić mniej niż 1% ceny wywoławczej, z zaokrągleniem w górę do pełnych dziesiątek złotych.

Za zaistniałe w okresie objętym kontrolą nieprawidłowości i uchybienia odpowiedzialność ponoszą: Wójt na podstawie art. 53 ust. 1 powołanej ustawy o finansach publicznych, art. 4 ust. 5 powołanej ustawy o rachunkowości i Skarbnik na podstawie art. 54 ust. 1 ustawy o finansach publicznych oraz zgodnie z zakresami czynności pracownicy Urzędu.

WNIOSKI POKONTROLNE

Przekazując powyższe do wiadomości Wójta, Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych, wnosi o podjęcie stosownych działań mających na celu wyeliminowanie nieprawidłowości oraz niedopuszczenie do ich ponownego wystąpienia w przyszłości poprzez realizację następujących wniosków:

1. Przestrzeganie zasad określony w planie kont Urzędu stanowiącym załącznik nr 1 zarządzenia Wójta nr 0050.142.2018 z 31 grudnia 2018 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości Urzędu Gminy Czernica (ze zm.), w szczególności w zakresie prowadzenia ewidencji analitycznej zapewniającej możliwość ustalenia należności i zobowiązań krajowych i zagranicznych według poszczególnych kontrahentów.

2. Przestrzeganie postanowień 27 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2021 r. poz. 217 ze zm.), w szczególności w zakresie:
 - a) przeprowadzania inwentaryzacji własnych składników aktywów powierzonych kontrahentom oraz środków trwałych, do których dostęp jest znacznie utrudniony zgodnie z postanowieniami art. 26 ust. 1 odpowiednio pkt 2 i 3 ustawy;
 - b) odpowiedniego powiązania z zapisami ksiąg rachunkowych wyników inwentaryzacji oraz wyjaśnienia i rozliczenia ujawnionych w toku inwentaryzacji różnic między stanem rzeczywistym a stanem wykazany w księgach rachunkowych, w roku obrotowym, na który przypadał termin inwentaryzacji, stosownie do postanowień art. 27 ustawy.
3. Przestrzeganie terminów wysyłania upomnień z tytułu zaległości podatkowych, określonych w Instrukcji w sprawie ewidencji i poboru podatków i opłat, wprowadzonej zarządzeniem Wójta nr 0050.114.2018 r. z 10 października 2018 r. (ze zm.).
4. Sprawdzanie w trakcie prowadzonej kontroli podatkowej czy kontrolowani wywiązują się z obowiązków wynikających z przepisów prawa podatkowego, stosownie do postanowień art. 281 § 2 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2021 r. poz. 1540 ze zm.).
5. Dokonywanie kontroli i oceny realizacji zadań w szczególności prawidłowości wykorzystania środków publicznych otrzymanych na realizację zadania mając na uwadze art. 17 pkt 3 ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o pożytku publicznym i o wolontariacie (Dz.U. z 2020 r. poz. 1057 ze zm.).
6. Dokonywanie wydatków publicznych w terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań, w szczególności w zakresie przekazywania transz dotacji, stosownie do art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 305 ze zm.).
7. Przestrzeganie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz.U. z 2021 r. poz. 2213), w szczególności w zakresie:
 - a) wyznaczania terminu wnoszenia wadium nie później niż 3 dni przed wyznaczonym dniem przeprowadzenia przetargu, stosownie do § 4 ust. 6 rozporządzenia;
 - b) podawania do publicznej wiadomości informacji o wynikach przetargów na sprzedaż nieruchomości po upływie terminu wyznaczonego na zaskarżenie przez uczestników przetargu czynności związanych z przeprowadzeniem przetargu, stosownie do §12 ust. 1 rozporządzenia;
 - c) umożliwiania uczestnikom przetargów ustnych nieograniczonych decydowania o wysokości postąpienia zgodnie z § 14 ust. 3 rozporządzenia.

8. Poinformowanie Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu o wynikach, w tym finansowych:
- a) postępowania podatkowego wobec następców prawnych dłużnika podatkowego zarejestrowanego w Wielkiej Brytanii;
 - b) wszczętego w trakcie kontroli postępowania wyjaśniającego wobec Gminnego Stowarzyszenia LZS w Czernicy.

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, stosownie do przepisów art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, oczekuje w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o wykonaniu przedstawionych wniosków lub przyczynach ich niewykonania. Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do kolegium Izby. Zastrzeżenia składa właściwy organ jednostki kontrolowanej, w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego, za pośrednictwem Prezesa Izby. Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Do wiadomości:

Pan
Leszek Kusiak
Przewodniczący Rady Gminy Czernica